

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ**

**ΑΡΙΘΜΟΣ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗΣ : 77 / 2014
ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
ΤΜΗΜΑ ΣΤ'**

Συνεδρίαση της 25^{ης} Φεβρουαρίου 2014

Σύνθεση :

Πρόεδρος : Πέτρος Τριανταφυλλίδης, Αντιπρόεδρος Νομικού Συμβουλίου
του Κράτους

Μέλη : Ιωάννης Διονυσόπουλος, Νικόλαος Μουδάτσος, Παρασκευάς
Βαρελάς, Σπυρίδων Παπαγιαννόπουλος, Κωνσταντίνος Γεωργάκης, Ανδρέας
Ανδρουλιδάκης, Κουήν-Τακουή Χουρμουζιάν, Νικόλαος Δασκαλαντωνάκης,
Αγγελική Καστανά, Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους.

Εισηγητής: Ιωάννης Διονυσόπουλος.

Αριθμ. Πρωτ.: Γ31/24/11-2-2014 Ερώτημα του Διοικητού του ΙΚΑ – ΕΤΑΜ.

Περίληψη ερωτήματος: Εάν δύναται να συμμετέχει ως μέλος από την τάξη των ασφαλισμένων (εκπρόσωπος ασφαλισμένων) στις Τοπικές Διοικητικές Επιτροπές (ΤΔΕ) των Υποκ/των ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, πρόσωπο:

- α)** το οποίο δεν έχει ασφαλιστική σχέση με το Ίδρυμα,
- β)** ανήκει στην κατηγορία «εμμέσως ασφαλισμένου»,
- γ)** είναι εγγεγραμμένο στα , και πιθανόν να λαμβάνει επίδομα ανεργίας, μητρώα ανέργων του ΟΑΕΔ
- δ)** είναι Πρόεδρος του εργατοϋπαλληλικού κέντρου από το οποίο έχει προταθεί για τη συμμετοχή του στην ΤΔΕ.

Επί του τεθέντος ερωτήματος το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους
Γνωμοδότησε ως ακολούθως:

**Ι.Α. Στο ν.δ. 3710/1957 «θέματα διοικήσεως και ελέγχου ΙΚΑ κ.λπ.»
ορίζεται στο άρθρο 7 στην παρ. 4 ότι :**

«Η σύνθεσις των Τ.Δ.Ε. ορίζεται ως ακολούθως: Πρόεδροι των Τ.Δ.Ε. του ΙΚΑ και αναπληρωταί αυτών ορίζονται εις μεν τα κατά τους κανονισμούς του ΙΚΑ χαρακτηριζόμενα ως περιφερειακά Υποκαταστήματα δικαστικοί από του βαθμού του Πρωτοδίκου ή αντεισαγγελέως Πρωτοδίκων και άνω εκ των εν τη έδρα του Υποκαταστήματος υπηρετούντων τοιούτων, εις δε τα λοιπά Υποκαταστήματα δύναται να διορισθή και δημόσιος υπάλληλος . Των Τ.Δ.Ε. συμμετέχουν κατ'ίσον αριθμόν αντιπρόσωποι των ησφαλισμένων και των εργοδοτών μετά των αναπληρωτών αυτών υποδεικνύονται υπό των πλέον αντιπροσωπευτικών εργοδοτικών οργανώσεων ως και οργανώσεων μισθωτών. Δι'αποφάσεως του Υπουργού Εργασίας προσδιορίζονται ποίαι είναι οι αντιπροσωπευτικάί οργανώσεις και ως και ο αριθμός των υποδεικνυομένων παρ'εκάστης οργανώσεως προσώπων...»

**Β. Στον ν. 2676/1999 «Συγχώνευση Ασφαλιστικών Ταμείων ,
οφειλές ΙΚΑ» ορίζεται στο άρθρο 48 με τίτλο «Τοπικές Διοικητικές
Επιτροπές (Τ.Δ.Ε.) ΙΚΑ ότι :**

«Η παρ. 1 του άρθρου 13 του ν. 825/1978 αντικαθίσταται ως εξής :

*1. Οι λειτουργούσες στα υποκαταστήματα του ΙΚΑ Τοπικές Διοικητικές
Επιτροπές απαρτίζονται ως ακολούθως :*

*Α. Τοπικά και περιφερειακά υποκαταστήματα περιοχής Αθηνών, Πειραιώς
και Θεσσαλονίκης από :*

*"α) Ένα μέλος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους ή έναν διοικητικό υπάλληλο
του Υπουργείου Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας με βαθμό Α', με το
νόμιμο αναπληρωτή του, ως πρόεδρο."*

*β) Έναν (1) υπάλληλο του υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών
Ασφαλίσεων, με το νόμιμο αναπληρωτή του, ως μέλος.*

**γ) Έναν (1) εκπρόσωπο των ασφαλισμένων, από τους υπαγόμενους στην
ασφάλιση του ιδρύματος, με το νόμιμο αναπληρωτή του, ως μέλος και**

*δ) Ένα μέλος που ορίζεται από τον οικείο εργοδοτικό φορέα με το
νόμιμο αναπληρωτή του.*

27
B. Τοπικά και περιφερειακά υποκαταστήματα υπολοίπων περιοχών της χώρας, πλην Αθηνών, Πειραιώς και Θεσσαλονίκης από :

"α) Ένα μέλος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, έναν συνταξιούχο δικαστικό λειτουργό των τακτικών διοικητικών ή πολιτικών δικαστηρίων ή έναν διοικητικό υπάλληλο με βαθμό Α', του Υπουργείου Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας ή εποπτευόμενου οργανισμού, πλην Ι.Κ.Α. - Ε.Τ.Α.Μ., με το νόμιμο αναπληρωτή του, ως πρόεδρο."

β) Έναν (1) υπάλληλο του υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων ή εποπτευόμενου οργανισμού, πλην ΙΚΑ, με το νόμιμο αναπληρωτή του, ως μέλος.

γ) Έναν (1) εκπρόσωπο των ασφαλισμένων, από τους υπαγόμενους στην ασφάλιση του Ιδρύματος, με το νόμιμο αναπληρωτή του, ως μέλος.

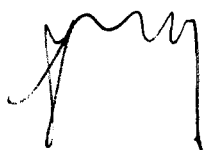
δ) Ένα μέλος που ορίζεται από τον οικείο εργοδοτικό φορέα με το νόμιμο αναπληρωτή του...»

Γ.1 Στον α.ν. 1846/1951 «θεσμικός περί ΙΚΑ Νόμος ορίζεται στο άρθρο 2 με τίτλο « πρόσωπα υπαγόμενα εις την ασφάλισιν» στην παρ. 1 στο εδ. α ότι : 1. Εις την ασφάλισιν του παρόντος νόμου υπάγονται υποχρεωτικώς, υπό τους εν άρθρω 7 οριζομένους όρους και προϋποθέσεις :
α) Τα πρόσωπα τα οποία εντός των ορίων της χώρα παρέχουν κατά κύριον επάγγελμα εξηρητημένην εργασίαν έναντι αμοιβής, ως τοιαύτης νοουμένης και της παρεχομένης δια λογαριασμόν Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου αδιαφόρως νομικής φύσεως της σχέσεως (δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου)... και στο άρθρο 8 με τίτλο «Γενικοί κανονισμοί και όροι-εννοιολογικοί προσδιορισμοί» στην παρ. 5 ότι

«Οι κάτωθι εν τω παρόντι χρησιμοποιούμενοι όροι σημαίνουσι αντιστοίχως : Εργοδότης: α) Τα φυσικά ή νομικά πρόσωπα δημόσιου ή ιδιωτικού δικαίου δια λογαριασμόν των οποίων τα υπαγόμενα εις την ασφάλισιν πρόσωπα προσφέρουν την εργασίαν των»

2. Στο άρθρο 1 με τίτλο « Σύστασις και σύνθεσις των ΤΔΕ» του β. δ 11-5/26-6-1954 ορίζεται ότι : «Παρά τοις Υποκαταστήμασι του ΙΚΑ... συνιστώνται πενταμελείς Τοπικά Διοικητικά Επιτροπαί απαρτιζόμεναι.....και εκ δύο αντιπροσώπων των ασφαλισμένων».

Δ). Ως ασφαλισμένοι χαρακτηρίζονται γενικώς τα πρόσωπα στα οποία επεκτείνεται η Κοινωνική Ασφάλιση και στα οποία έχει ως σκοπό να χορηγήσει, με ορισμένες προϋποθέσεις τα ωφελήματά της. Οι ασφαλισμένοι

14

του Ιδρύματος διακρίνονται σε δύο μεγάλες κατηγορίες, σε αμέσως και σε εμμέσως ασφαλισμένους. Στην πρώτη κατηγορία (**αμέσως ασφαλισμένοι**) υπάγονται τα πρόσωπα που πληρούν τις απαιτούμενες από τον νόμο προϋποθέσεις για να παραχθεί απευθείας η ασφαλιστική σχέση, δηλαδή γενικά οι μισθωτοί που δημιουργούν το ασφαλιστικό τους δικαίωμα απευθείας από το πρόσωπό τους λόγω της εργασίας που παρέχουν. Αντίθετα στη δεύτερη κατηγορία (**εμμέσως ασφαλισμένοι**) υπάγονται τα πρόσωπα, που το δικαίωμα τους για τις παροχές της ασφάλισης δημιουργείται εφόσον βρίσκονται σε ορισμένη συγγενική σχέση με τους αμέσως ασφαλισμένους και κατά κανόνα συντηρούνται από αυτούς. Δηλαδή τα μέλη της οικογένειάς τους (παιδιά, συζυγος, γονείς, αδελφοί).

II. Με την υπ' αριθμ. 209/2012 Γνωμοδότηση του Ε' Τμήματος του ΝΣΚ έγινε δεκτό ότι : «από την ερμηνεία των διατάξεων του άρθρου 48 του Ν. 2676/1999, που διέπει την συγκρότηση του Τ.Δ.Ε. προκύπτει ότι ο εκπρόσωπος των εργοδοτών που ορίζεται για να συμμετέχει στην Τ.Δ.Ε. θα πρέπει για να συμμετέχει νομίμως στην συγκρότηση της Τ.Δ.Ε. να είναι εργοδότης με την ανωτέρω έννοια και να απασχολεί προσωπικό υπαγόμενο στην ασφάλιση του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ . Τούτο, διότι για την άρτια και νόμιμη συγκρότηση των Τ.Δ.Ε. πρέπει απαραίτητα τα τακτικά και αναπληρωματικά μέλη τους που θα διορισθούν τόσο από την πλευρά των ασφαλισμένων, όσο και από την πλευρά των εργοδοτών, να είναι ενεργά μέλη των οργανώσεων στις οποίες ανήκουν, δηλ. προκειμένου μεν περί αντιπροσώπων των ασφαλισμένων να υπάγονται στην ασφάλιση του ΙΚΑ, προκειμένου δε περί των αντιπροσώπων των εργοδοτών να απασχολούν προσωπικό που να υπάγεται στην ασφάλιση του ΙΚΑ, διότι σκοπός του ανωτέρω Νόμου είναι τα μετέχοντα ταύτα πρόσωπα να είναι τέτοια ώστε να μπορούν κατά τις συζητήσεις να προστατεύουν με τις γνώσεις τους τα συμφέροντα της τάξης την οποία εκπροσωπούν. Παρέκκλιση από την αυστηρή αυτή επιλογή των αντιπροσώπων κάθε μιάς των εργατικών και εργοδοτικών τάξεων θα οδηγούσε στο άτοπο να εκπροσωπείται κάθε τάξη από αντιπροσώπους που ουδεμία σχέση έχουν με τα θέματα με τα οποία θα απασχολούνται εκάστοτε οι Τ.Δ.Ε., επομένως δεν θα παρέχουν σε αυτές τις ως εκ του επαγγέλματος τους γνώσεις και πληροφορίες και δεν θα προστατεύουν επαρκώς τα συζητούμενα συμφέροντα της τάξης τους. (Βλ. Ad Hoc Γνωμ. ΝΣΚ 952/1957).

II.A. Με το υπ' αριθμ. Φ. 80000/27274/1878/10-12-2012 εγκύκλιο έγγραφό της η Διεύθυνση Διοικητικής Οργάνωσης της Γενικής Γραμματείας Κοινωνικών Ασφαλίσεων έχει την άποψη ότι : « σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 48 του ν. 2676/1999 στις ΤΔΕ του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ συμμετέχει, μεταξύ άλλων ένας εκπρόσωπος των ασφαλισμένων από τους υπαγομένους στην ασφάλιση του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ με τον νόμιμο αναπληρωτή του , ως τέτοιος νοείται ο υπαγόμενος στην ασφάλιση του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ λόγω ενεργού σχέσης εξηρημένης εργασίας και όχι ο συνταξιούχος (άρθρο 8 παρ. 1 και άρθρο 2 παρ. 1 περ. α' του α.ν 1846/1951, όπως ισχύουν).

B). Με το υπ' αριθμ. 1118/7-10-2013 έγγραφό της προς την Διοικητή του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ η ΓΣΕΕ έχει την άποψη 'ότι :

«..στην έννοια του ασφαλισμένου εντάσσονται τόσο οι άμεσα όσο και οι έμμεσα ασφαλισμένοι. Από την γενική διατύπωση του άρθρου 1 του β.δ 11-5/26-6-1954 δεν αξιώνεται για την συμμετοχή στις ΤΔΕ του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ η υπαγωγή των ιδίων των προσώπων στην ασφάλιση του ΙΚΑ. Συνεπώς συνάγεται ότι αρκεί και η ιδιότητα του έμμεσα ασφαλισμένου του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ...».

III. Από την ερμηνεία των ανωτέρω διατάξεων θα μπορούσε εκ πρώτης όψεως να υποστηριχθεί ότι του νόμου μη διακρίνοντος, στην έννοια των αντιπροσώπων των ασφαλισμένων υπάγονται τόσο οι άμεσα όσο και οι έμμεσα ασφαλισμένοι. Η χρησιμοποίηση, όμως, αυτού του νομικού επιχειρήματος είναι επισφαλής, διότι προέχει εν προκειμένω η εξακρίβωση του σκοπού του νόμου (ratio legis). Σύμφωνα λοιπόν με τον σκοπό θέσπισης της ανωτέρω διάταξης που προβλέπει την συμμετοχή αντιπροσώπου των ασφαλισμένων στην ΤΔΕ, ως εκπρόσωπος των ασφαλισμένων από τους υπαγομένους στην ασφάλιση του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ νοείται μόνον ο υπαγόμενος στην ασφάλιση του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ λόγω ενεργού σχέσης εξηρημένης εργασίας, διότι για την άρτια και νόμιμη συγκρότηση των Τ.Δ.Ε. πρέπει απαραίτητα τα τακτικά και αναπληρωματικά μέλη τους που θα διορισθούν από την πλευρά των ασφαλισμένων, **να είναι ενεργά μέλη των οργανώσεων στις οποίες ανήκουν, δηλ.** προκειμένου μεν περί αντιπροσώπων των ασφαλισμένων να υπάγονται στην ασφάλιση του ΙΚΑ, **τα δε μετέχοντα ως αντιπρόσωποι των ασφαλισμένων πρόσωπα να είναι τέτοια** ώστε να μπορούν κατά τις συζητήσεις στις ΤΔΕ να προστατεύουν με τις γνώσεις τους τα συμφέροντα της τάξης την οποία εκπροσωπούν. Παρέκκλιση από την αυστηρή αυτή επιλογή των αντιπροσώπων κάθε μιάς των εργατικών (ασφαλισμένων) και εργοδοτικών τάξεων θα οδηγούσε στο άτοπο να εκπροσωπείται κάθε τάξη από αντιπροσώπους που ουδεμία σχέση έχουν με

τα θέματα με τα οποία θα απασχολούνται εκάστοτε οι Τ.Δ.Ε. και γι' αυτό δεν θα παρέχουν σε αυτές τις ως εκ του επαγγέλματος τους γνώσεις και πληροφορίες και δεν θα προστατεύουν επαρκώς τα συζητούμενα συμφέροντα της τάξης τους. Επομένως ως αντιπρόσωπος των ασφαλισμένων στις ΤΔΕ μπορεί να ορισθεί ασφαλισμένος στο πρόσωπο του οποίου συντρέχει ενεργός σχέση εξηρημένης εργασίας και δεν αρκεί μόνο η ιδιότητα του εμμέσου ασφαλισμένου στο Ίδρυμα ή του Προέδρου του εργατοϋπαλληλικού κέντρου ή του ανέργου εγγεγραμμένου στα μητρώα του ΟΑΕΔ.

IV. Επομένως στο τεθέν ερώτημα προσέκει, κατά την ομόφωνη γνώμη του Τμήματος, η απάντηση ότι: ως αντιπρόσωπος των ασφαλισμένων στις ΤΔΕ μπορεί να ορισθεί ασφαλισμένος στο πρόσωπο του οποίου συντρέχει ενεργός σχέση εξηρημένης εργασίας και δεν αρκεί μόνο η ιδιότητα του εμμέσου ασφαλισμένου στο Ίδρυμα ή του Προέδρου του εργατοϋπαλληλικού κέντρου ή του ανέργου εγγεγραμμένου στα μητρώα του ΟΑΕΔ.

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Αθήνα 11 Μαρτίου 2014

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Πέτρος Τριανταφυλλίδης
Αντιπρόεδρος ΝΣΚ

Ο Εισηγητής

Νομικός Σύμβουλος

Ιωάννης Διονυσόπουλος